

ТАЊА КРАГУЈЕВИЋ

КОРОНА

Џиџа
ШТАМПА

Тања Крагујевић

КОРОНА

МАЛЕ ПЕСМЕ

Уредник
НЕВА ЧИГОЈА

Рецензент
ЈОВИЦА АЋИН

Тања Крагујевић

КОРОНА

МАЛЕ ПЕСМЕ

Београд,
2017.

*Учио си ме смрти: шако почиње зрелост
први корак ка разумевању дејинства*

ЕВА ЗОНЕНБЕРГ

1.

Речи које још немам
самотна су зрна песка.
Свако за себе прима светлост.
Тако простор неба у води
расте. И вода у себи види реку.
Лепу. Попут нерођене кћери.

2.

Језици које памтим добри су.
Запраше пут којим идем.
Оставе лист. Петелјку. Стакалце.
Да сложим огледало. Колаж.
И годинама одгонетам
шта ми говоре.

3.

Али реч на којој сањам
малена је. Попут ципелице.
Треба ми. Да пређем
на другу обалу. Где мајка је
цвет на жалу. Шапуће. И опет
рађам се. На језику душе.

4.

Волим онога ко ми је дао пролеће.
Јер јутра трају до наредног дана.
Можеш отићи на тржнице другог града.
И донети исти свитак текста. Зелено.
Писати у њему погледом. Дисати. Уз
травку. Грицкати. Дочаравати. Смисао.

5.

У улицама простих становања
пожелех своје прве прозоре.
Да пролазим кроз тврди сан оних
који ме не могу препознати. Странац
да сам им. Као и себи. Јер уистину
ко сам. Ако не сазнам прозор први.

6.

У завесама на ветар
покреће се дан. Тако памтим
како расту јутарњи прозори.
Али их не могу отворити.
Ћутљиви анђео заспао им је у оку.
У стаклу. Са дечијим играчкама.

7.

Не правдају ничим тај поглед пружен
преко маглених светала. Отиска каљача.
Врабаца у раним купатилима снега.
Необуздани. У отварању. Суседни
прозори. Цареви. Не виде ме. И никада
нису ме видели. Ја сам им никад. И нико.

8.

Како су топли. Нахрањени сном.
Кад груну. У смрзнути озон севера.
И бодри. Прозори сасвим исписани.
Што огреју ме. Као ђачке свеске.
Са оценом пет. Што навире.
Из дневника почетка. Изнутра.

9.

Уличице залирене липовим
чајем. Ветар ми је ту дотакао лице.
Бићеш вољена рече. И поштар
на бициклу у пуној торби однесе црна
мачија клупка. Што однекуд
мотре растем ли. Хоћу ли их истрпети.

10.

Од давнина возим се скелом.
То је средство за пренос крвописа
воде. Река има руке што прихватају.
Питају те за твоје обале. Што расту.
Руше се. Осипају. У дечји врисак
песка. Јастук-облак. Сећање на тело.

11.

Изађи из сенке. Јер страшније неће бити.
Све је већ исписано на негативу.
Само копије теку. Филм неометано.
А гладна сам. Чекам. Да погладиш
белину. Издробиш у млеку хлеб
од некад. У реч на усни речи.

12.

Путовати насипом. Бициклом.
Кад ветар те сече где најтањи си.
Питајући шта мислиш. Сад кад ти је
прислоњен уз грло. Душник. Груди.
Плућа. Ако му кажем – све биће
готово. Све биће његово.

13.

Дневник сам онога што јесам.
Меморандум. Дуг је попут онога
што нисам. Јер дуже је оно што ће бити.
Кад не буде ме било. Од онога што
икада бејех. Проливајући мед из кашичице.
Мислећи, добро је. Што Осињаку умакох.

14.

Тако обични. Иза свакога тек кућни број.
Праг са травком. Што знала би о нама
пренети. У ништа. То зеленило наде. Имена.
Лица. Руке. Све што и не треба. Изистински.
Оностраном. Избрише га. Рупичастим сунђером.
Заборави. У бари таме. Узме само душу.

15.

Прозори срећног јутра. Огледну се
у другим прозорима. Бљесне. Та Улица
Прва. И први ко туда прође не осети
прашину. Невидљив му је бат. Врабац.
Перце. Анђелова одећа под дечјим
јастуком. Ево у давном слуху лебди.

16.

Подневни прозор. Чиста и читка
песма. Пење се уз светлост доконе
мушице. Равнотежа позајмљене
и отплаћене готовине. И опет пада.
У сласно. Тромо подне. Дињу.
Расхлађену у бунару. У бунар диње.

17.

Белим кошуљу. До блиставости сунца
у чаши. Мирис сам јој већ давно склонила.
Сад ходам за њим пољима које заједно
волели смо. Облак из ње. У ветру. Отме се.
Без конопа у руци. Отплови. Али коме
гајтан струка. Облак тела. Кошуља.

18.

Понекад пустиш простор низ руке. Да клизне.
Не могу више. Кажеш. И он разуме. Примио се
у брежју ноћи. Расуо винограде низ твоје бокове.
Падине. Изнутра. Разбио врчеве. Пролио вино.
И плеше. У месту. Ту заједно смо затечени.
Заточени. Па хајде сад ти. Роди нешто.

19.

Тренуци на које не мислиш очајни су. Лепе се за нежну кожу времена. За тлак рибњака. Падају. Мушице у летњу досаду. Они које такнеш тару ножицама. Свици. Лакомислена је твоја љубав. Кажу. И одлете. Изненада одрасла деца. Без којих ниси спреман. Не умеш бити.

20.

Уистину нема много тога. После. Тек толико да ниједно време није проћердано. Ни оно у коме није ме било. Прича је то у смотуљку приче. Што чека да се деси. Тренутак што носи и односи тренутак. Добитак у магији изгубљеног. Лекић. Премда.Већ. Растопљен у чаши.

21.

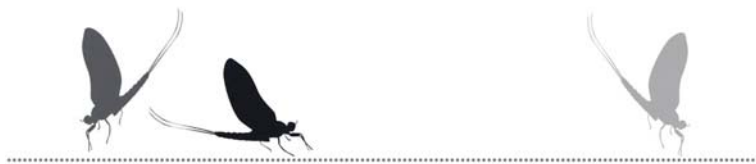
Да ли су све сенке ту. Питаш кад склопиш очи.
Другачије је кад их отвориш. Пред листом налога
од којих сваки каже: *биџи*. И помисао свака
хита као задоцнели ђак. Да сустигне замишљено.
Путем кроз поље. Где влати тик уз стопала
и оне што опиру се. Једнако су ти пристале сандале.

22.

*Пођи до ѿрафике. Куйи ми десет цигара. Паче моје.
И већ сам у трку. У жези. Исијавам ватру. Ужитак
кругова. Изнутра. Дим сувих трава. Смешак
плавог. И златног. Жар. У којем нема историје ужитка.
Ни историје. Мораш увек изнова горети. У свом небу.
По твојој је мери. Погледај само. Стопе своје у прашини.*

23.

Данима. Стрпљиво. Раздвајаш латице и травке.
Од комадића блатног огледала. Пред којим
лицају се тренуци. Крв неизбрисива ти је на прстима.
Од канцица руже. Што слободне су у отпору. И своје.
Али разликовати мирисе. Ипак. Исто је и научити се читању.
Додиривати невидљиво. Видовњак бити. У стакленику.

24.

Токај, Солнок, Чоніаг, Сеїед, Сенша, Бечеј.
Ах. Зелени зелени пут. Од опница свиленбубе.
Данâ. Крилâ. Прозирност питка. Водени цвет.
Омчице свиле. Мали музеј тренутка. Пад и лет.
Из краја почетку. Из муља у зрак. У тлак.
У мрак. И зрак само. И мрак. Мрак. Мрак.

25.

Прешла ми је преко срца. С двојним
бићем воде. Бистре тајне. Тисина Тиса.
Коју смо шакама захватили и пили.
Сад затиче ме без оклопа. Без папирног
дечјег шлема. Док мачују се у мени
векови. Сати. Прековременског њеног срца.

26.

Дечаци бацају песак. Увис. Из једне.
Па онда из друге шаке. Песак се смеши.
Свим бојама. Ко би онда могао рећи
да деца равнице. Деца шумеће тршчане
пустаре. Нису видела Пауна. Чак и два.
О крицима ћемо други пут. Посебно.

27.

Прва кућа. Од млечног је хлеба.
Од божијег грозда. Довикујемо се
у њој ружама. Смејемо бљеском.
Са дна сјаја. Што кроји ми сад ту капију.
Канделабре с месечином. Сред осињака
пустоши. Што врти се. Без соли. Без меда.

28.

Окретали бисмо комад хлеба Сунцу. Да мрљама
оспе страну намазану машћу. Клизили смо по долми.
Као лабуд по води. Док не заустави лет. У лепезама
пљуска. За тамних дана молили смо кристале шећера
на влажној кришки да преломе светлост. Да видимо.
Невидљиво. Лабуда. У нутарњем оку. У бљеску.

29.

Мали прозори ватре. И смеха. Греју.
Од увек. Приче изнутра. Споља отиремо
окна вуненом рукавицом. И гле. Од снежног
праха су нам све више и све даље руке.
И ми ускоро. Сасвим. У сасвим новим белим
кућама. Са сасвим новим белим лицима.

30.

Јуче је био двадесет пети јануар. Данас је двадесет шести. А сутра већ двадесет пети и шести. Са косог крова лију капи. Ходати по води. Тако је обло. Хиташ. Да ухватиш и друге облости. Јер прва кад оклизне се. Са дневне оштрице. Све их однесе.

31.

Бицикл спреман је. Са блатобранима
испрсканим црницом. Блатом. Тешко је
померати педале. Треба ми то блато.
Земља после кише. Што богатим потезом
житког црнила гаси ужас чежње.
Сву безнадност невиних плавети.

32.

Ти питки смеху. Што котрљаш се још увек.
Попут последње грешње у здели. Будиш
воду у устима. Суседство речи. Путем
који је старио. Враћам се. Да спасем те.
Одведем. Тамо. Далеко. Под пешчани
свод града. Где први пут зачух своје име.

33.

Гуске прелазе летњи пут. Од снежне
непопустљивости. Од непосустале прашине.
Гипке су њихове намисли у пасијансу перја.
На бестежинском ветру. Бескрај је иза њих.
Јер не знају да већ су га прешле. А бескрај је
и тамо где уместо мене. Гле. Још увек путују.

34.

Не могу објаснити дрхтање. Пах пути.
Јер ја сам вибраријум. Шум тела. Помислим ли
на оно што је било прободу ме стаклена
пера. Којима пишем. Мислим ли на оно
што ће бити не мислим. Проносим северна
мора моје реке. Венама од стакла.

35.

А август гле баца на нас интриге зрака.
Ужарене цвасти. Извечери шкрупимо
врела стакаоца прашине драгоценостима.
Кишницом. Бунарском водом из вртних
канти. И небо отвара прозоре. Не може се
заситити цветова земље. Младости прашине.

36.

Али то није *ша* вода. Већ сасвим друга.
Истог имена. Бесконачни идентитет.
И кад пресуши и када поплави. Прозебли је
плашт просјака. Империја. Мртваја. И круна.
Ти талог уснулог бивства. Случајан папир.
Међу врбама. Мастионица. Мрва.

37.

Семенке. Сидра. А о бундеви је реч.
Ни налик глобу. Скривени ризомски роман
њена је издубљена плоха. Храна за сутра.
Осмејак дарован ситној киши других циметних
дана. Од угла до угла кришке. Мала барка.
Сиромашко вече. Маштарија о целини.

38.

Ако продам ланац земље нећу добити много.
Ако продам два. Изгубићу све. Са два и по
већ био бих Господар златног дремежа. У хладу.
Намерник путовања. Са запрегом пуне жеље.
За по ланца. Пустом трунком. Што отела се. Оку. Души.
Ето. Пустари. Међу месечевим крстинама крстари.

39.

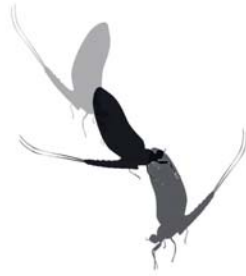
Лебдење у облацима. Фестивал змајева.
И на врху сунце. Док не положи главу
на песак. Под видик златни. Треба ти увек
други точак. За будност од сна равнице.
Коприва. Чичак. Брид бритве у кори диње.
Шестоугао. Шестостих. Да видиш се у себи.

40.

Сијање мрза. Уцакљене барице.
Под тањушним ципелама премазаним
ималином. Обманом заштите. Та музика
што храни те чежњом. Шкрипа одлазака.
Подешена на тихи тон зима. Родног покрића.
Поетика Севера. Гризе. Зове да се вратим.

41.

Ноћ што дрхти од буђења. Ковачева је. Он бира
звезде. Одува са њих ништавило. Мехом. Из плућа.
Стресе га с кецеље. Онако. Из душе. И онда их
кује. Унутарњом страном ватре. Лепо чујеш:
прште. У бунарима. Падају у пуне атаре. Има
дакле почетка. И на крају ове улице дугих снегова.

42.

Понекад нема сухог дрвета за пећи.
Ни друге ватре. Сем мене. У мени.
Чујем вратнице. Кломпе пуне сламе.
Мале дрвене галије. За пренос игличастог
снега. Колевку месечеве музике. И мраз.
Сув. Као ништа. Што мерка сав мој млечни пут.

43.

Лако је прошаптати: *дендриџи*. Теже је
испричати вишеграну форму снега у најави.
Обећање кристала. Јер снег пада дуго.
И широко. Дневна уснулоост тешка је речима.
Непојмљива збиру. А ту је. Иконица на стаклу.
Ејдетска краљица. У књизи слика. Заспала.

44.

Песак не зна да стари. Његове сипке
кости шапућу нове младости. Зраку. Води.
Мостовима којима нећу проћи. Кућиштима.
Где неће ме бити. Тај мали нокат зрна
испреде вечност. Шкољку. Где месечева
усвојеница сам. Месечинасто бледим.

45.

Треба ми помоћ пријатеља. Сликара.
Путника. Брата. Херменеутика кружних
форми. Грнчара. Часовничара планете.
Што погладиће. Сигурном руком. Башту.
Пепео. Погодити право. У тај дубок
газ. Зупчаник. Трепетљику одсуства.

46.

О како је полегло. Плаво по златном. Глувило
преобиља. Само је равница Равница. О како
нужан је сад ту пад мртве јаребице. Швигар бича.
Стаза крадљиваца. Камен под точком. Ломљено
сребро у грлу. На опници душе. Колач од блага.
Полен преступника. У дремежу постојања.

47.

Цели дан паук је прелазио пут. Од моћне
гране. Ближе тлу. До тање. У висини. Ка младој
нераспуклој трешњи. Моја хитрина. Не хајући.
Мислила је: биће још трешњи. А његова блистава
стазица. Конац у зраку. Наумила је бисер. Тамо
где крај је пута. Једном. Заувек. Блиставо све.

48.

Шлепови претоварени данима празним.
И добошари околних места. Збирају несаницу.
Ту сам ленгер. Бескорисних мигрена. Чекање
прионуло. Као лишај. Док не озелени тај трен.
У клопци смрти. Пах љубавних заклињања.
Ембрион зрака у води. Тисин цвет.

49.

И голуб ту пио је из моје чаше. И ја
из твоје. Моја љубави. Идеограми лишћа
тако започеше нову стару књигу. Последње
стабло дрвореда. С младицом уз свој бок.
У танкој је венчаници. Грлимо је. Као читаво
столеће. Непобедиво. Од краја. Ка почетку.

50.

Трска је доба кад плакање је младо.
У нади. С подножјем водâ. Опитом Истока
у Западу. Шумором окретања странице.
Под срцем. Што мири се. И преживи. Као наклон
тугама. Певању у ветру. Покорном
старењу. Пркосном. Тихом. Жару трава.

51.

Ето. Та младост липа. Што мирис зна
сачувати у дубокој сенци. За сутра.
И друге дане. Тако свеж. И пун сунца.
Да поносан си на зрења. Премда
погубљења листова већ стижу. Сваки трен.
Пун етарских предсказања. Већ пада.

52.

Киша у равници. Није друго до равница
кише. Толико висине сручи се ниско. У кожу
и ухо земље. Немам кабаницу. Ни чизме.
Ал ти си ту. И Бог од блата насмеши се. Јер
чува место једно. Суво. Чисто од смеха.
И прима нас. У своје блатно срце. Од злата.

53.

Ваздух лета сит је. Као да сваког минута
избија подне на торњу. На столу чинија
с кајсијама, невенном и пчелом. Сечеш мед
дана спорим речима. Другачије је то него када
витки господин зрака с лептир машном смрзнуте
ласте зачуца на зимско окно. И тражи да га примиш.

54.

За корачајуће људе. Оне у хитњи. Уистину нису
Голубије пијаци. Ту стоји се дуго. И време остави
трага. Прамен или два. И голуб те осматра благо.
И дуго. Пре него што погне главу. Ка огрлици
боје пута на свом врату. Твој сам. Каже.
Али једно моје крило. Заувек моје је.

55.

Ако пропустиш аутобус до Великог Града
остаћеш заробљен Малим тргом. Скупљаћеш дуго
напор да опет пођеш. Јер овде су капилари. Фина
ткања. Лозе и багремова листа. Овде су тишине
што боле. Као платно. Што изненада. Испод боја
пукне. Раздор крика. Куд год да кренеш.

56.

Како по земљи? Како по води? И не питам.
Ти си ловац судбине. Опрезних стопа. С тобом
голобради етар и боси песак престигох.
Кад кренух равницом. Пуна. Ах. Пуна.
Не знајући колико још уистину има. Одавде
до пропасти равнине. До канала. До прве смрти.

57.

Дани кад лишће багрема слагали смо
на длану. Као новчанице. И цепка коре.
Багремова храна под језиком. Тако млада.
Чинише нас ситим. Игривим. Пјаним. И цвет
невестински. Из давнина. Клонуо у окну.
Оживи. Јер без ичега смо. Док му се враћамо.

58.

И у слепилу. И у глувилу. Нашла бих
ту капију. На зидићу од жуте цигле.
Златни траг већ давног плача. Јер ту је
багрем. Лук од ружа. И ничег истог.
Ничег стварног. Више нема. Праг. А када
пређем га. Све. У мени. Што и даље ме чека.

59.

Највишља тачка само је трун у оку.
Кад удари бич и потеря кући замишљено
крдо. И свитац кад плане над кришком
твог круга. А одасвуд равно. Пунина.
За непун још трен. Јер месец си.
У сваком рибњаку. Гладан месечине.

60.

Тај мир бистрине. Као да све је створено.
И Бог се скућио у капљици под листом кеља.
Безмерно увећана њена је сићушност.
У теби. И тако мален. Кренуо би у свим
правцима. Ка ободима. Али ни нацртаних
ни избрисаних. Нема их. Устину. Не постоје.

61.

Захватили бисмо ноћ из бунара. Ведрица.
За ведрицом. Вода пристизала је свежија.
Звезде капале са шкрипавих алки.
У звекету најсјајније бејаш шћућурена ја.
Малено лице сврхе месечевих залудности.
Али сав свемир смешио се. Намирен. Зацељен.

62.

Спавала сам. А хлеб је растао. И освануо
дубљи од снега. Од Филипове земљане пећи.
Већи од ноћи. Шалова. Кломпи. Од мене.
Морамо умесити други. И никако га не испуштати
из руку времена. Личи ће на савладивост.
Смех за столом. На празник буђења.

63.

У мојим папучицама нестао је. Мален.
Невидљив. А вратио се са модрим мужевним
гроздом. Дајем ти једно моје срце. Рече.
А сад одох до Цркве. До Вашаришта. Горњег
брега. И можда чак до Аде. Друм за двоје
нађем ли. И друго моје срце биће твоје.

64.

Јудиту нашом улицом пронеше
у белом сатену. На путу ка гробљу.
Као јагоду. Ни година у ковчежићу.
Не знам још шта је гробље.
А јагодица је жишка. Светлост.
Истиха. У високом небном храму.

65.

У посластичарници велике зиме младићи.
Дим и домине. Девојке листају алманах
трудоће. О није ми добро. Са мном
у мени. Без оне друге. Са залеђеном
грудвом туге у грлу. На клизавом
углу. На самом почетку метафизике.

66.

Беспризоран свемир уличне светиљке.
Где врте се ситне увредљивости. Мушичава
слепост. Кругови лета никуд. Треба поћи.
Кренути. Доспети. На сваком путу. Другој
себи. А да не залупе се врата. С треском.
Као кад у игри. Деца баце. Комад тешког блата.

67.

Луди макови. Моји путеви. Сударају се.
У ветру мисли. У олуји иза ових линија.
Иза овог друма. Простог. Врелог.
И пустог. И музика ових растројених
главица. Бићеш. Увек ти. Бићеш ова
зрнаста чигра. Овај звонки мрак.

68.

Овај прозор сав је исписан.
А нема другог. Сем у склопљеном
оку северњаче. Као да си у погрешном
себи. Тако се осврћеш. За собом.
А другог нема још. На видику.
И не можеш га наћи.

69.

Родна моја земља. Полулопта планете.
У суду од црнице. Са растињем мириса.
Ружа и приче. Младеначки прозори. Струна
цитре. И тамбуре. Звона. Круг према ходу
сунца. Што ме чини поспаном. Преосетљивом.
Ах. Окренух смер речи. И постадох Ја.

70.

Све је у коферу. Помислиш. Кад кренеш.
А не можеш га подићи. Толико.
О лакоћи геометрије. Школској табли
земље. Дрхату трешњевих цветова
у прозорима младенаца. Два плућна
крила мало је. За ћутњу коју ћеш понети.

71.

О како добро знам те прозоре који се осврћу.
Путујем ка њима. И од њих. Са малим пртљагом
неспокојних књига. Тако зову се лета лирике.
Узрели грах расутих пејзажа. Бисерна острва
којима насељавам окна високих тешких здања.
Уплашене. Ухапшене стварности.

72.

Непомичан. У себи осматраш. Има ли
у теби душе. И чему толике мисли.
Вековни погледи. Песме. Ако си
митско место празнине. Стара прича.
Несаница. Ако све. У стратегији твоје
недођије дописах сама. Месече.

73.

Не умеш ли да патиш. Нећеш спознати потпуност.
Рече ми изненадни Лабуд. Обло растављених
крила. У тишини. На води. Два неба у њему.
Што не распознају се. Без оне две у сновима
молитве изникле катедрале. Загаситог паперја.
Што измиче. Као вечност. У тишини. На води.

74.

Прозори што светле. Дуго. Нетремице.
Делићи су приче. Оне велике. Која трепти.
И гледа. Како несанични бацач ласерског
зрака у велики универзум. Сву ноћ у руци
држи његов почетак. Малу пећинску
бакљу. И не може расветлити мрак. У себи.

75.

Испод Запада кад утоне. Свод загаситих
свитаца. И фењери кестенова цвета утрну.
Њена кожа је мирис. И тело воде гипко и жустро.
Вишепрсто. Тело је ватре. Обузима. Споља.
И изнутра. Нага Тиса. Бесконачност. Ко
не види је изгубио је. Ко је види. Изгубљен је.

76.

Под стаблом у воћњаку. Постоља од земље.
Одмерава ми године. Тело. И плови бескрају.
Непомично је подне. У танком облачку
шака Господа. Сипа ми у крило кајсије.
Хватач сам короне. Звука. Сита. И жудна.
Плаценте. Оне речи. Што сија. У тами.

77.

Прозори замандаљени. Род сам им сада
само са ничије стране. Бочна прозорска
линија улице. Без крвне везе. Тегоба вишка.
Умножено окно заборављеног. Мала
бела кућа даљине. Празнина. Коју не дам
да осете. Два мала ћупа градског различка.

78.

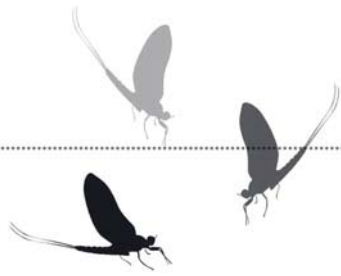
Стојимо иза стакла. Зачарани. Напољу веје.
Но као да нас и не дотиче тај крајичак крајолика
који тоне. Миран и леп. Та прва лекција.
Заокружен делић погледа који не видимо.
Који види нас. Потпуном загледаношћу.
Детињство снегова. Палиндром. Прича о смрти.

79.

То не сме бити место изгубљеног. То што ме
ту више не има. Јер гроздови сунаца од некад
држе ме. У башти празнине. Као дашак ветра
тополу. И маслчак. И мачка глатка тако мене.
Кад не нађе корицу. Кост. И кап. А ослони се.
О незнанца. Мене. О тело чистог присуства.

80.

Дуге вечери. Попут зимског гробља.
И последња соба себе. У коју замакнеш.
Док седам торњева малог града пламти
у западу. Господ се ту спушта и уздиже.
Језицима које је саздао. Да разумеш.
Кад ступиш. У реч блиставе милости. И тишине.

НЕРАВНИНЕ У РАВНИНИ

Меморијски оглед из квантне метафизике

Прича је чекала пролеће да би никнула. Најпре ме је питала, док је клијала, хоћу ли се више икад вратити тамо одакле сам потекао. Нећу, одвратио сам, јер све сам понео са собом и то је још у мени. Али, нисам био у праву. Нешто ми је недостајало.

Место где сам закопао свој најдрагоценији каменчић стално ми је на уму. Не могу да се отарасим тог сувишног знања. У исти мах, то је знање захваљујући којем сам још жив. Био је то каменчић нађен у песку на обали Тисе. Нашао сам га кад сам бициклом отишао до реке. Или је он мене нашао. Црни каменчић с белим пегама. Назвао сам га црнутак.

Црнутак сам закопао у дну баште, а онда сам набрао трешње. Вече пре него што ћу отићи из родног краја, а да се никад више у њега не вратим, пошао сам до места где је скривен у земљи лежао црнутак. Узећу га и понети са собом. У њему је читаво моје детињство. Копао сам, али црнутка није било. Да ли је могућно да га је неко други нашао и однео? Или се можда сам ископао и кренуо својим путем, мени непознатим? Не и не, рекао сам себи, али црнутка, упркос мојој неверици да се ишта од тога, обичног или чудесног, с њим десило, напосто није било у скро-

вишту. И тако сам морао даље у свом животу без њега. Требало је да научим да живим без црнутка.

Не помишљам ни на шта.

Нека се нађе неко ко ће барем једном помислити на мене. Ипак, знам, такав се није родио. То ме не узнемирава. Кад сам напуштен, не бринем. Мора бити да је свима које волим добро. Добро је и мени. Напуштен, одлично се осећам.

Глава ми је празна. Дан је освануо. Гледам некуда где би требало да буде нешто, али је то невидљиво. Свеједно, и као такво може да ми напуни главу. И даље ни на шта не помишљам. Све што би хтело да постоји, мораће око тога само да се потруди.

Сваког лета равница на којој сам рођен јесте моја самоћа. У осталим добима, она је детињство, кад ми кошава мрси косу и ја лутам попут облака на небу. Постоје нарочити гравитациони таласи равнице. Постоји и вулкан у равници. Лично сам га једном открио. Дело је неке тајне организације чије име само знам и ништа више. *Рейрої-радни крст*. Равница је судбина планина, као што би могло бити и обрнуто...

Зовите ме дете равнице. Ми, деца равнице, ништа друго нећемо него само да се сећамо, и да се сваки пут изнова рађамо тамо где смо се сад већ давно једном родили. Уз то, ја бих да нађем и свој црнутак.

Овде је све пусто и голо, а тамо, у равници, све је накрцано, и тамо је бујно жбуње од речи које ме буде. То Тамо више и не постоји. Постоји само неко Друго тамо за другог. Тамо ничег више нема, све је оданде једино насељено у мени који нестајем.

Нашао сам место где ћу нестати. У влажном бездану плавети који је далеко од места на којем сам давно први пут отворио очи.

Да, скочићу у тај топли бездан и недоступно дно ће ме појести. А остали који буду покушавали да ме се сете, убрзо неће више покушавати, јер ћу бити изгубљен чак и за њихово памћење.

Завештање је од сећања ко смо били и утварног сећања ко смо сад.

Сигуран сам да и мој изгубљени црнутак памти. Ни он није без свог сећања. И јавља ми се у сновима и прича ми о томе чега се све сећа. Ујутро, присећам се његових прича. Онда сам збуњен. Како може бити да нам се сећања подударају, а то су ипак и увек два сећања, јер нас је двоје и од два рода и пола?

Једна од његових прича гласи овако:

Као да сам сањао осамдесет хрпица. У свакој хрпици шест линија од речи и тачака. А само два или три упитника. Тачке су начин дисања у равници, тачке предају за тишја речима, тачке ударају ритам *равнини* која на себи носи планине незапамћених ствари, планине прашине. А упитници? То су одјеци, мукли, кад камен падне у прашину. Упитници су увек једва чујни. Кад пређемо праг чујности, све у нама још нас чека, тихо, неизрециво.

То би могла бити прича у пупољку руже, која је цветала у башти недалеко од места где сам закопао свој црнутак. Закључујем да сам се толико везао за тај каменчић, јер сам, пре него што ћу га сакрити, у њега закопао детињство.

Детињство је пут да спознате себе. Сећање на детињство је поетски облик самосазнања. Ко сам ја? – сетимо се ко смо били и онда ћемо решити загонетку.

Иза места где сам закопао ишчезли каменчић, чије беле пеге су, према распореду, биле налик сунчаном систему, почињао је густи тршчак. Младице трске су избијале из мочварног тла, јер је почињало пролеће, кад ниче моје виђење природе и кад ничу приче у мени.

Оно што ми је у сновима причао црнутак били су блескови сећања, призивање прошлости, раних дана, а потом данашње промишљање тих првих призора, копање по њима, што дубље, до самог срца снова скривених у њима. Снови камена у мојим сновима. И моји снови у сновима камена. Прозори се отварају између наших снова.

Кроз један од тих прозора, на чијим окнима се смењују годишња доба, мраз и муве, најједноставнији могући крајолик: прашина и пут. Прашина је дубока до колена на летњем друму. И птице: то су врапци, то су роде, то су ласте, то су грлице... Али, напослетку, остају само врапци. И ране. Шестаре понад долме. Или ниско лете над сметлиштима.

Отишао сам из свог детињства, и не могу, чак и да жарко желим, да му се вратим. Отишао сам пешке, непрестано ходајући, а док сам ходао био сам све старији: а то су кораци који нас воде у себе, да се сретнемо и међусобно видимо у себи.

Све је ту сад да бисмо разумели кад ступимо у последњу тишину и иза нас остану само написане речи, које бледе, бивајући све нечитљивије. Пре три године отишао сам у Амазонију. То је већ друга прича. Тридесетак километара низ Амазон, пловећи из Икитоса, искрцао сам се на обали. Имао сам водича. Скупљали смо лијане ајахуаске. Секли их мачетама, Избили смо на неку чистину, налик енигми, према водичевим речима, ако бисмо обрис могли

да јој сагледамо свисока, овиченој стаблима каучуковца. Људи су давно дигли руке од њих. Каучук није више на цени. Штапом који сам носио за одбрану од змија, закопао сам подно једног од стабала. И одједном, из те плитке рупе помолио се мој црнутак. Без икакве сумње, био је то он. Познајем добро свој мали камен. Принео сам га уху и он ми је прошапутао свој поздрав и питао где сам се изгубио: „Скоро цео један живот те нема, више од пола века.”

Постоји, ипак, моја омиљена могућност за објашњење случаја. Онај камен с Тисе, закопан у башти, и овај камен усред Амазоније нису исти, а то значи ни да онај који је нашао први камен и овај који је нашао други нису исти. Сваки пут је камен другачији и сваки пут сам ја неко други.

Јесам ли то ја, да ли је то он? Ко то пита, већ је осуђен да остане без одговора.

Треба отићи далеко да бисмо нашли оно што је давно ишчезло. Ево сад је искрсло кад сам престао да га тражим. Уто с дрвета се обруши зверка, жутих очију, и ја, одскочивши, на њу махиално и снажно бацих свој камен. Била је једва два метра удаљена. Па, погођена, устукну и нестане у растињу. „Дивља мачка”, рече ми водич. „Твој камен те је спасао.”

„Можда”, узвратио сам, смеран према чудима, љубавима и обманама. Потражио сам црнутак, али опет га не нађох. Требало би да му подигнем храм као Христу Спасу. Нашао сам га у најбољем могућном тренутку и вероватно сам га и изгубио у најбољем могућном тренутку. Ако имам душу, она је у том камену.

Не тражите, и наћи ћете. Кад нађете, морате поново изгубити да бисте могли наставити да живите. Морао сам то да знам, јер без тог знања из детињства о месту где сам

закопао камен, али и из незнања где ћу га наћи, не бисте могли ни ово да прочитате.

Да, о читању је реч. Овај пут је почело тако што ми је Тања Крагујевић послала своје шестостихове. Налик су шестостраним пахуљицама које расту и претварају се у куле на шестоугаоној основи. А ја сам помислио да ни на шта не би требало да помислим. Тако сам само читао. А те шестостране Вавилонске куле све су ми рекле, јер говоре на свим језицима. Иако те језике не разумете, осетићете силно шта је речено.

ЈОВИЦА АБИН

О песникињи

ТАЊА КРАГУЈЕВИЋ (1946) рођена је у Сенти, на северу Војводине, где је завршила први разред основне школе „Стеван Сремац” (изданка знамените *Српске школе*, из 1881). Ту је научила прва слова – записима у прашини, песку, и снегу – и бројање, уз помоћ багремових штапића и плодова кестена, и стекла и друга, заувек-знања и сензације: трчања са папирним змајем у руци, шетњи долмом, вожњи скелом, вештине лебдења над зацакљеним барицама, разговора с ветром.

Школовање наставила у осмогодишњој школи „Вук Караџић” у Београду, и Другој београдској гимназији.

Магистрирала на Општој књижевности, на Филолошком факултету у Београду, али никада до краја није изучила Тису, и њен цвет, нити стигла да ишчита блиставост црнице, као ни вишетомне панонске магле и снег.

Објавила више од двадесет књига поезије, неколико издања изабраних песама, али није успела сабрати, ни у једном стиху, сем у збиљи чулног сећања и маште, све нијансе кајсијиног цвета, ни одмерити пуноћу мириса једне једине багремове цвасти.

Путујући ка другим градовима, људима, пејзажима, песницима – а посебно, деценијама бивајући у метрополи свог света, Београду, и у дунавском граду Земуну – написала је и више есејистичких књига, и, у пуној слободи

бивања другде, и са другима, сачувала елегију одласка и повратка Завичају – мистици његове недосежности, и присности његових призива – таласа и вибрација. Ружу и приче.

САДРЖАЈ

ТАЊА КРАГУЛЕВИЋ <i>Корона. Мале ђесме</i>	7
ЈОВИЦА АЃИН <i>Неравнине у равнини.</i> Меморијски оглед из квантне метафизике	97
О песникињи	105

Тања Крагујевић

КОРОНА

МАЛЕ ПЕСМЕ

Издавач

ЧИГОЈА ШТАМПА

За издавача

ЖАРКО ЧИГОЈА

На корици

АЛАН БЕЋИРИ:

„Тиски цвет”

Илустрације

МАЈА СИМИЋ

Припрема и штампа

Čigoja
S T A M P A

office@cigoja.com

www.chigoja.co.rs

Тираж

200

ISBN 978-86-531-0286-9

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1

КРАГУЈЕВИЋ, Тања, 1946-
Корона : мале песме / Тања Крагујевић;
[илустрације Маја Симић]. - Београд : Чигоја
штампа, 2017 (Београд : Чигоја штампа).
- 107 стр. : илустр. ; 20 cm

Тираж 200. - Стр. 97-102: Неравнине у равнини
/ Јовица Аћин. - О песникињи: стр. 105-106.

ISBN 978-86-531-0286-9

COBISS.SR-ID 230343948